

Etický kódex

Človek v ohrození, n.o.

September 2018

1. Kto sme a v aké hodnoty veríme

Človek v ohrození bol v roku 1999 založený s cieľom účinne pomáhať ľuďom, ktorí trpia dôsledkami konfliktov, prírodných katastrof a nedemokratických režimov. Postupne sme do svojej misie pribrali i vzdelávacie aktivity a pomoc vo vylúčených komunitách na Slovensku. Hodnoty, na ktorých bola organizácia založená, však zostávajú rovnaké:

- Profesionalita
- Úcta k človeku
- Transparentnosť
- Efektívnosť
- Adresnosť
- Partnerstvo
- Tolerantná a solidárna spoločnosť

2. Platnosť a záväznosť Etického kódexu

Tento etický kódex je záväzný pre všetkých zamestnancov a spolupracovníkov Človeka v ohrození, n.o. (ďalej aj „ČvO“) vrátane zamestnancov, mandatórov, konzultantov, dobrovoľníkov, stážistov a externých dodávateľov organizácie pracujúcich v mene ČvO (ďalej len „zamestnanci a spolupracovníci“). Úlohou koordinátorov sekcií a všetkých nadriadených pracovníkov je kódex nielen dodržiavať, ale aj viesť vlastným dobrým príkladom a vytvárať pre zamestnancov a spolupracovníkov prostredie, v ktorom je správanie sa podľa tohto etického kódexu očakávané a oceňované.

Etický kódex je internou smernicou Človeka v ohrození, n.o. a konanie v rozpore s ním sa považuje za porušenie pracovnej disciplíny podľa Zákonníka práce alebo obdobných zmluvných vzťahov.

3. Princípy a postoje

Neziskovosť a dobrovoľnosť našej pomoci

Človek v ohrození, n.o. je neziskovou organizáciou, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby pre všetkých klientov, beneficentov a príjemateľov pomoci (ďalej len „klientov“) za vopred určených a rovnakých podmienok a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov, ani jej zamestnancov, ale je v celom rozsahu použitý na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.

Všetci naši klienti vstupujú do spolupráce s ČvO dobrovoľne a môžu sa kedykoľvek rozhodnúť spoluprácu s nami ukončiť. Spolupráca s klientami nesmie byť nikdy podmieňovaná splnením iných požiadaviek, pokiaľ to projekt, v rámci ktorého spolupráca prebieha, vyslovene nevyžaduje. Efektívna

a udržateľná pomoc môže byť najlepšie dosiahnutá tam, kde sú jej príjemcovia zapojení do vytvárania, manažmentu, implementácie a evaluácie podporných programov - budeme sa preto snažiť dosiahnuť plné zapojenie komunity do našich aktivít a programov.

Nezávislosť a súlad s pravidlami

Človek v ohrození, n.o., koná vo svojich aktivitách nezávisle od akejkoľvek vlády. Zamestnanci a spolupracovníci ČVO nesmú byť zneužití na získavanie informácií politického, vojenského alebo ekonomického charakteru pre vlády alebo iné inštitúcie, ktoré by mohli slúžiť iným ako striktné humanitárnym cieľom. Pre ochranu našej nezávislosti sa budeme usilovať o diverzifikáciu zdrojov nášho financovania.

Rovnako budeme pozorne zvažovať motív darovania a pôvod zdrojov, s ktorými pracujeme a v prípade pochybností a rizika poškodenia dobrého mena ČVO prostriedky odmietneme alebo vrátime.

Človek v ohrození, n.o. sa nezapojí do žiadnych aktivít, ktoré by boli v rozpore s medzinárodnými normami a pravidlami. ČVO sa ďalej zaväzuje dodržiavať všetky zákonné povinnosti vyplývajúce zo zákonov krajiny, v ktorej má sídlo. Organizácia sa tiež zaväzuje rešpektovať kultúru, štruktúru a zvyky komunít, v ktorých pracuje.

Každý zamestnanec a spolupracovník sa podieľa na naplňaní misie a strategických cieľov organizácie. Je zodpovedný za dodržiavanie všetkých pravidiel stanovených organizáciou. Je tiež v primeranej miere zodpovedný za osoby, ktorým sa pomoc poskytuje, a to pri aktivitách spojených s výkonom svojej práce. Vynaloží čo najväčšie úsilie a prijme všetky potrebné opatrenia na to, aby jeho aktivity negatívne neovplyvnili klientov, ktorým sa poskytuje pomoc alebo aby im nespôsobili ujmu.

Nediskriminácia

Zamestnanci a spolupracovníci Človeka v ohrození, n.o., nesmú pri poskytovaní služieb a pomoci diskriminovať klientov na základe rasy alebo farby pleti, pohlavia, rodu, rodinného stavu, náboženstva, národnosti alebo etnickej príslušnosti, jazyka, veku, zdravotného znevýhodnenia, politického presvedčenia alebo sexuálnej orientácie. Toto pravidlo neodporuje možnosti ČVO uprednostňovať pri poskytovaní pomoci klientov z ohrozených skupín obyvateľstva, ak to podmienky vyžadujú.

Pomoc Človeka v ohrození, n.o., je poskytovaná výlučne na základe potrieb jednotlivcov, rodín a komunít a je založená na súhlase príjemcov s pomocou.

Rovnako platí zákaz akejkoľvek diskriminácie v procese výberu a v priebehu zamestnávania zamestnancov a spolupracovníkov Človeka v ohrození, n.o. ČVO sa usiluje o vytváranie diverzity v pracovnom prostredí.

Budovanie kapacít klientov

Cieľom našej práce je budovať a podporovať miestne kapacity ľudí a komunit, s ktorými pracujeme. Preto sa vždy, keď to bude možné, budeme snažiť posilniť tieto kapacity zamestnávaním lokálnej pracovnej sily, nákupom lokálnych materiálov a obchodovaním s lokálnymi firmami. Zároveň sa budeme snažiť minimalizovať negatívny dopad externej pomoci v záujme znižovania dlhodobej závislosti príjemcov na pomoci zvonku.

Profesionalita

Človek v ohrození, n.o. vykonáva svoju činnosť profesionálne využívajúc špecifické vedomosti a schopnosti svojich zamestnancov a spolupracovníkov. Zamestnanci a spolupracovníci ČVO vykonávajú iba aktivity, pre ktoré sú odborne a osobnostne kompetentní. Sledujú svoje osobné a odborné limity a rozvíjajú ich, vzdelávajú sa a zdokonaľujú svoje praktické spôsobilosti s cieľom dosiahnuť čo najlepšie výsledky. V prípade riešenia zložitých pracovných výziev vo svojej práci má zamestnanec/spolupracovník ČVO možnosť konzultovať svoju prácu s tímom, nadriadeným alebo supervízorom.

Transparentnosť a komunikácia ČVO

ČVO sa zaväzuje poskytovať verejnosti čo najpresnejšie informácie týkajúce sa organizácie a jej aktivít alebo jednotlivcov. ČVO rešpektuje integritu každého jednotlivca. Pri informovaní verejnosti o našich aktivitách, ako aj pri fundraisingových aktivitách, sa organizácia zaväzuje rešpektovať klientov a príjemcov pomoci a snažiť sa o to, aby bola zachovaná ich dôstojnosť. Jednotlivcov zobrazujeme smerom k verejnosti aj s ich schopnosťami a ambíciami, nie iba ako zraniteľné osoby, ktoré majú strach a sú bezmocné. Vždy, keď je to možné, získame súhlas jednotlivca s použitím jeho obrazu a informácií o ňom.

V kontakte s médiami pre potrebu zvýšenej reakcie verejnosti na udalosť budú zamestnanci rešpektovať tieto uvedené princípy a hodnoty. Nikdy nebudú súťažiť s inými subjektmi poskytujúcimi pomoc o mediálny priestor v situácii, kedy to môže poškodiť poskytovanie služieb a pomoci pre prijímajúce osoby alebo bezpečnosť zamestnancov/osôb pracujúcich pre subjekty poskytujúce asistenčné služby. Komunikovať s médiami v mene Človeka v ohrození, n.o. a/alebo o aktivitách ČVO môžu iba zamestnanci a spolupracovníci ČVO, ktorým to vyplýva z pracovnej náplne alebo ktorí tým boli poverení.

Človek v ohrození, n.o., sa zaväzuje k transparentnosti vo vzťahu k štátnym inštitúciám, verejnosti, darcom, partnerom, klientom a komukoľvek, kto prejaví záujem o informácie týkajúce sa využitia zdrojov pre činnosť organizácie s výnimkou zverejňovania súkromných a personálnych informácií alebo informácií, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť a dôstojnosť tretích osôb v súlade s internými pravidlami organizácie. ČVO pravidelne zverejňuje základné finančné informácie, štruktúru riadenia, aktivity a finančné zdroje prostredníctvom svojich Výročných správ.

Korupcia

Korupcia je definovaná ako zneužitie zverenej moci na získanie osobnej výhody. To zahŕňa ponúkanie, darovanie, vyžadovanie alebo prijímanie finančných alebo materiálnych darov, pôžičiek, odmien alebo akýchkoľvek iných výhod od/pre tretiu osobu s cieľom získať niečo nečestne, nelegálne alebo porušujúc rámce právnych alebo zmluvných vzťahov. Za korupciu sa považuje najmä prijímanie a dávanie úplatkov a iných výhod, vynucovanie, zneužitie zverených zdrojov, dohody obmedzujúce súťaž, pranie peňazí, provízie zo získaných kontraktov (tzv. kickbacks), platenie neprimeraných cien a poplatkov tretej osobe s cieľom osobného prospechu a prijímanie neprimeraných darov s cieľom získať výhodu.

Korupcia v ktorejkoľvek z uvedených foriem je zakázaná a zamestnanci a spolupracovníci ČVO sú povinní informovať o akomkoľvek domnelom korupčnom správaní, ktorého svedkom sa stali.

Jedinou okolnosťou, v ktorej môže byť korupčné správanie nevyhnutné, je závažné ohrozenie života, zdravia alebo bezpečnosti zamestnancov a spolupracovníkov Človeka v ohrození, n.o. ČVO sa však zaväzuje plánovať svoje aktivity tak, aby bolo minimalizované riziko, v ktorom je takéto správanie pod nátlakom vyžadované. Zároveň pritom platí pravidlo neplatenia výkupného v situáciách únosu, ako je uvedené v Smernici o bezpečnosti a ochrane RDD oddelenia.

Konflikt záujmov

Zamestnanci a spolupracovníci ČVO nesmú využívať svoju pracovnú pozíciu na získanie neoprávnenej osobnej výhody alebo zisku a musia sa vyhýbať situáciám, v ktorých by konflikt so záujmami Človeka v ohrození, n.o., mohol byť predpokladaný.

Žiadny zamestnanec alebo spolupracovník ČVO **nesmie**:

- využívať meno alebo aktivity ČVO ako nástroj propagandy pri vykonávaní verejných politických alebo náboženských aktivít
- zapájať sa do aktivít členských organizácií, aliancií a asociácií, ktorých zameranie je v zásadnom rozpore s aktivitami, hodnotami a cieľmi ČVO
- byť súčasne zamestnaný alebo sa podieľať na práci právnickej osoby, ktorej aktivity, hodnoty a ciele sú v rozpore s aktivitami, hodnotami a cieľmi ČVO
- prijímať dary alebo iné formy benefitov presahujúce hodnotu 50 € od partnerských organizácií alebo biznis partnerov a nechávať si ich pre osobnú potrebu
- využívať dôverné informácie získané počas práce pre ČVO pre osobný prospech alebo pre prospech tretích osôb
- využívať svoju pozíciu v ČVO na získanie osobného prospechu
- uprednostňovať rodinných členov v prípade, že sú zamestnancami ČVO

Zamestnanci a spolupracovníci Človeka v ohrození, n.o., sú tiež povinní bezodkladne oznámiť a konzultovať so svojim nadriadeným vhodnosť nasledujúcich situácií alebo správania sa:

- byť v rovnakom čase v pozícii dodávateľa tovarov alebo služieb
- podieľanie sa na obchodných aktivitách v oblasti pôsobenia ČVO
- blízke osobné vzťahy s klientmi ČVO alebo predstaviteľmi organizácií, s ktorými má ČVO partnerský/obchodný vzťah

- členstvo v organizáciách, správnych radách alebo kontrolných orgánoch donorských inštitúcií, od ktorých ČVO získava prostriedky
- účasť v riadiacich alebo kontrolných orgánoch partnerských organizácií
- zamestnávanie členov vlastnej rodiny
- vlastníctvo alebo podielníctvo vlastné alebo rodinných príslušníkov a blízkych osôb v obchodných spoločnostiach, ktoré majú obchodný vzťah s ČVO
- platené aktivity (lektorovanie, tréning, verejná prezentácia), ktoré spadajú pod náplň práce počas pracovného času zamestnanca alebo spolupracovníka ČVO s príjmom presahujúcim 150 € mesačne.
- platené aktivity súvisiace s náplňou práce zamestnanca mimo jeho pracovného času v súlade so Zákonníkom práce.

Zneužívanie drog a alkoholu

Zamestnanci a spolupracovníci ČVO nepracujú pod vplyvom alkoholu a iných drog, ktoré ovplyvňujú ich schopnosť vykonávať svoju prácu. V krajinách, ktorých pôsobíme, sa zamestnanci a spolupracovníci ČVO zaväzujú dodržiavať miestne zákony týkajúce sa držby a užívania omamných látok.

Vzťahy s klientami a zamestnancami/spolupracovníkmi

Sexuálne vzťahy medzi zamestnancami/spolupracovníkmi ČVO a klientami našich programov sú zakázané, keďže sú často založené na nerovnovážnej dynamike mocenských vzťahov. Takého vzťahu podkopávajú kredibilitu a integritu ČVO a jej práce.

Všetci zamestnanci a spolupracovníci ČVO by mali zväziť vytváranie sexuálnych vzťahov s lokálnym zamestnancom alebo spolupracovníkom ČVO, pričom by primárne mali byť zvažované otázky osobnej bezpečnosti, dosahovania cieľov programu, možný konflikt záujmov a reputáciu organizácie v miestnej komunite.

Každý zamestnanec v riadiacej alebo supervíznej pozícii musí brať do úvahy, že sexuálny alebo romantický vzťah s jemu/jej podriadenými zamestnancami môže byť považovaný za protekcionárstvo, zneužitie autority a potencionálne za sexuálne obťažovanie.

Akokoľvek sexuálna aktivita medzi zamestnancom/spolupracovníkom ČVO a osobou mladšou ako 18 rokov je prísne zakázaná a musí byť bezodkladne oznámená nadriadenému a v prípade trestného činu podľa zákonov danej krajiny aj polícii. Nesprávny odhad veku pritom nie je akceptovateľným argumentom.

Rovnako zakázaný je akýkoľvek prísľub alebo výmena peňazí, tovaru alebo služieb za sex.

Obťažovanie a zneužívanie

Akokoľvek psychické prenasledovanie, šikanovanie, útočenie a zastráňovanie, ako aj sexuálne obťažovanie zamestnancov a spolupracovníkov ČVO zo strany nadriadeného alebo ostatných

zamestnancov a spolupracovníkov je zakázané a môže byť vyhodnotené ako trestný čin. Organizácia aplikuje v tejto záležitosti politiku nulovej tolerancie. Vedenie organizácie, ako aj samotný pracovný kolektív musí byť obozretný voči nožnej prítomnosti obťažovania na pracovisku a primeranými opatreniami predchádzať obťažovaniu. Zamestnanci nikdy nesmú konať obťažujúcim spôsobom, ani inak zapríčiniť, že sa naši zamestnanci a spolupracovníci budú cítiť nepríjemne vo svojom pracovnom prostredí. Zamestnanci sú oboznámení, že ich konanie môže naplňovať skutkovú podstatu sexuálneho obťažovania a ďalšieho konania v rozpore s týmto kódexom a takéto konanie sa postihuje.

Človek v ohrození, n.o., striktno dodržiava legislatívu a princípy zamestnávania týkajúce sa rovnakých príležitostí pre všetkých, a to bez ohľadu na rasu alebo farbu pleti, pohlavie, rod, rodinný stav, náboženstvo, národnosť alebo etnickú príslušnosť, jazyk, vek, zdravotné znevýhodnenie, politické presvedčenie alebo sexuálnu orientáciu. ČVO sa zaväzuje správať sa k jednotlivcom, našim zamestnancom a spolupracovníkom, slušne a s rešpektom. Zároveň nebude podobné správanie voči zamestnancom a spolupracovníkom ČVO tolerovať zo strany tretích osôb.

V prípade, že sa niekto cíti nepríjemne na základe konania voči svojej osobe alebo bol svedkom takéhoto konania voči inej osobe, môže sa kedykoľvek obrátiť na svojho priameho nadriadeného alebo na vedenie organizácie.

Zodpovednosť za majetok, zdroje a informácie ČVO

Od každého zamestnanca a spolupracovníka ČVO sa očakáva, že bude majetok a finančné alebo iné zdroje organizácie využívať zodpovedným spôsobom v zmysle pravidiel a smerníc organizácie.

Majetok ČVO nesmie byť použitý na nelegálnu činnosť vrátane akejkoľvek formy zneužitia. Všetok majetok, tovary a služby nakúpené v rámci programov ČVO musia byť použité primeraným spôsobom na účel, pre ktorý boli obstarané a spôsobom, ktorý upravujú vnútorné pravidlá organizácie. Poškodenie majetku úmyselnou činnosťou alebo hrubou nepozornosťou má za následok vyvodenie osobnej hmotnej zodpovednosti voči konkrétnemu zamestnancovi alebo spolupracovníkovi ČVO.

Akákoľvek dôverná informácia týkajúca sa alebo získaná počas práce pre Človeka v ohrození, n.o., nesmie byť v súlade s príslušnými ustanoveniami pracovnej/inej zmluvy a zákonmi na ochranu osobných údajov zdieľaná mimo organizáciu a porušenie tohto pravidla môže byť finančne alebo inak sankcionované.

Politická angažovanosť zamestnancov a spolupracovníkov ČVO

Človek v ohrození, n.o., verí v užitočnosť a prospešnosť aktívneho zapájania sa ľudí do rozhodovania prostredníctvom demokratických mechanizmov, ako sú voľby a súťaž politických strán. Rovnako to platí pre zamestnancov a spolupracovníkov ČVO. Tí majú právo v plnej miere využívať svoje pasívne i aktívne volebné právo a právo združovať sa v politických stranách a hnutiach, kým svojím konaním neohrozujú nezávislosť a dobré meno ČVO a nezneužívajú meno alebo aktivity organizácie za účelom politickej propagandy. Zároveň sú zamestnanci a spolupracovníci ČVO povinní o týchto aktivitách informovať svojho priameho nadriadeného (s výnimkou pasívneho volebného práva).

Človek v ohrození, n.o. bude vo svojich verejných aktivitách zvažovať zapájanie politicky aktívnych osôb, ktorých účasť by mohla ohroziť nezávislosť a dobré meno organizácie.

Bezpečnosť a ochrana

Človek v ohrození, n.o., považuje bezpečnosť a ochranu svojich zamestnancov a spolupracovníkov za extrémne dôležitú. Zamestnanci a spolupracovníci ČVO sú preto povinní postupovať podľa zákonných noriem, pravidiel a interných smerníc týkajúcich sa bezpečnosti pri práci.

Organizácii záleží na ochrane klientov a príjemcov pomoci. Preto sa zamestnanci a spolupracovníci ČVO riadia internými pravidlami týkajúcimi sa ochrany detí a zraniteľných osôb.

Ochrana životného prostredia

Organizácia a všetci zamestnanci a spolupracovníci sú zodpovední a aktívni pri ochrane životného prostredia a tento princíp sa snažia uplatňovať pri všetkých svojich aktivitách a svojom fungovaní – rovnako pri plánovaní a implementácii projektov a programov, ako aj v dennom živote v priestoroch organizácie.

4. Oznamovacia povinnosť a reportovací mechanizmus

Je **povinnosťou** každého zamestnanca alebo spolupracovníka ČVO, ktorý získa informáciu o porušení tohto Etického kódexu, túto skutočnosť neodkladne oznámiť svojmu nadriadenému alebo ktorémukoľvek členovi Manažment Tímu Človeka v ohrození, n.o., a to osobne, prostredníctvom emailu alebo poštou. V prípade podnetu týkajúceho sa porušenia etického kódexu štatutárnym zástupcom sa môže ohlasovateľ obrátiť na Správnu radu organizácie.

Manažment tím ČVO (v zložení, ktoré vylučuje konflikt záujmov) je povinný prerokovať každý podnet a o jeho riešení informovať oznamovateľa a v prípade závažnosti pre celú organizáciu aj ostatných zamestnancov ČVO, pričom bude akékoľvek informácie o oznamovateľovi a/alebo obeti dôsledne utajovať s cieľom ochrániť ich.